

samen werkt.

Partos Jaarverslag 2019

Integer, innovatief en impactvol waren de kernwoorden die centraal stonden in ons jaarplan van 2019. Terugkijkend zien we deze woorden voorbijkomen in een alleszins bruisend jaar, vol van nieuwe samenwerkingen, innovaties, leersessies en andere evenementen. Minder bruisend, maar nog steeds van groot belang waren de werkzaamheden op het thema integriteit. Een eerste stap was de aanpassing van de [Partos-Gedragscode](#) met vergaande voorzieningen voor integriteit. Inmiddels hebben we deze voor Partos zelf ook vertaald naar een Interne Gedragscode Integriteit. Een tweede stap vormde het brede pakket aan integriteit gelieerde diensten: van een online cursus integriteit (zowel [Nederlands-](#) als [Engelstalig!](#)) tot een selectie van [aanbieders](#) die een korting geven op het gebied van bijvoorbeeld onderzoek, trainingen, bemiddeling en moreel beraad. Maar we zijn er nog niet. Ook in 2020 blijven we onze leden met diverse leersessies ondersteunen en stimuleren om hun integriteitssystemen te versterken.

Van onze vele innovatieactiviteiten noem ik, niet zonder trots, twee activiteiten die zich afgelopen jaar richtten op macht en inclusie, beide uiterst weerbarstige onderwerpen. Voortbouwend op de wereldwijde #ShiftThePower discussie hebben we een praktisch hulpmiddel ontwikkeld waarmee organisaties hun samenwerkingsverbanden kunnen doorlichten op machtsongelijkheid. Deze '[Power Awareness Tool](#)' is in 2019 door organisaties getest, van feedback voorzien en waar nodig verbeterd. De tool zal van pas komen in de subsidierondes van het ministerie van Buitenlandse Zaken, dat aandacht voor machtsverhoudingen zwaar laat wegen. Inclusie hebben we op verschillende manieren geagendeerd, onder andere door de ontwikkeling van de [Trickle Up principes](#) – vooral gericht op het bereiken van de armste en buitengesloten groepen waar het gaat om economische ontwikkeling. Deze focus nemen we het komende jaar mee in onze lobbyactiviteiten in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen. Daarnaast vormde ook het [Partos Innovation Festival](#) het podium voor tal van andere inclusie-initiatieven. Het meest opvallend en inspirerend waren de tien finalisten van [de NOW-Us! Awards](#): buitengesloten groepen die op een innovatieve en inclusieve manier het heft in eigen handen nemen en krachtig voor hun rechten opkomen. In 2019 liep 'inclusie' als een rode draad door onze werkzaamheden en dit zal voor ons een belangrijk dwarsdoorsnijdend thema blijven.

Graag licht ik twee highlights toe als het gaat om onze inzet gericht op de overheid. Allereerst de ontwikkeling van de [SDG-toets](#). Een highlight die al vroeg in het jaar plaatsvond. Met de SDG-toets kunnen ambtenaren en politici vooraf toetsen hoe nieuw beleid, wet- en regelgeving bijdragen (of niet) aan het behalen van de Sustainable Development Goals. Een succes van onze Building Change coalitie in het streven naar een coherent beleid voor duurzame ontwikkeling. We zullen de komende jaren onze leden (blijven) mobiliseren om aan te dringen op daadwerkelijke en consequente toepassing van deze toets. De tweede highlight is het nieuwe beleids- en subsidiekader van het ministerie van Buitenlandse Zaken voor versterking van het maatschappelijke middenveld. De Partos-lobbygroep gaf op meerdere momenten advies gedurende de ontwikkeling van dit kader. Gezien de krimpemde ruimte voor maatschappelijke organisaties is het een internationaal vooroplopend en welkom kader geworden. Of het een hoogtepunt is voor onze leden hangt sterk af van de selectie in 2020. Een spannend traject, waarbij wij hen met diverse bijeenkomsten hopen te ondersteunen. Verheugend in dit verband is dat leden

die [Partos 9001](#) gecertificeerd zijn een vrijstelling krijgen van de verplichte Organisational and Integrity Risk Assessment (ORIA).

Tot slot noem ik met trots 'mijn Partos kernteam'. Meer dan zestig bijeenkomsten met duizenden deelnemers organiseerden we het afgelopen jaar. Een financieel gezonde, groeiende (101 leden) en steeds actievere vereniging met een swingend kernteam: een betere uitgangspositie om het nieuwe jaar met vertrouwen tegemoet te gaan kan ik me niet wensen.

Bart Romijn (directeur Partos)

Binnen Partos is er ruimte voor reflectie. Dat is nodig wanneer bijvoorbeeld de integriteit van ons gedrag en handelen aan de orde is. Wanneer keuzes gemaakt moeten worden in lobby doeleinden. En vooral ook wanneer het gaat om de toekomst van ontwikkelingssamenwerking.

Dat Partos die ruimte faciliteert is niet zo bijzonder, het gaat erom dat de vertegenwoordigers van de leden die ruimte benutten. In april werd ik voorzitter en ik mocht daardoor de twee ledenvergaderingen in april en november leiden. Die reflectie maakte daar onderdeel van uit. Bijvoorbeeld op het onderwerp integriteit en het onderwerp hoe te lobbyen richting de Tweede Kamer. In beide gevallen was van een kritische én respectvolle reflectie sprake, gericht op overeenstemming. Ooit, in een vorig leven, was ik op afstand betrokken bij de totstandkoming van Partos. Het is mooi om te zien hoe de organisatie inhoudelijk een mate van volwassenheid en presentie heeft bereikt die ertoe doet!

Het is ook buitengewoon waardevol dat Partos een belangrijke rol speelt op het gebied van ontwikkeling, kennis en debat voor de medewerkers van de leden. The Spindle is daarvoor het spreekwoordelijke vlaggenschip. In de sociaaleconomische polder van Nederland spreken we anno 2020 uitvoerig over hoe wij 'een leven lang leren' kunnen vormgeven. Een deel van je jaren aan middelbaar of hoger onderwijs zou je toch mee moeten kunnen nemen naar een later levensfase? Het is toch te gek dat je het leeuwendeel aan onderwijs voor je 20ste of 25ste krijgt en nauwelijks grote kansen op gestructureerd (en behoorlijk duur) onderwijs hebt in latere levensfasen? Een ontwikkeling die ook voor onze sector van belang is. Laat dit een belangrijke drijfveer zijn om de voortzetting van The Spindle in 2020 te garanderen.

Er ligt een belangrijke uitdaging voor ons. Het Nederlandse politieke systeem is in de afgelopen 15 jaren behoorlijk onvoorspelbaar geweest als het gaat om de inhoudelijke en budgettaire doelen van Ontwikkelingssamenwerking. De relatieve stabiliteit van dit moment is in zoverre bedrieglijk dat er na 17 maart 2021 nog wel eens een verder versnipperd politiek speelveld kan ontstaan. Dat maakt dat een brancheorganisatie zich geen lange verlanglijst kan veroorloven. We zullen scherp aan moeten geven voor wie en wat we staan en zo dat versnipperde veld geen grabbelton bieden. Dat betekent ook dat we de reflectie op de sector en de toekomst daarvan onderdeel laten uitmaken.

Tenslotte is het een voorrecht om als voorzitter iets intensiever te kunnen en mogen samenwerken met de staf van Partos onder leiding van Bart Romijn. Petje af voor hun inzet en wat wordt bereikt. Gelukkig met de bereikte resultaten, dit jaarverslag is er de goede weergave van!

Hans Bruning (voorzitter Partos-bestuur)

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord directeur en voorzitter	2
Thema's	6
Partos algemeen	6
Belangenbehartiging en Beleidsbeïnvloeding	7
Kennis, Effectiviteit en Innovatie	9
Communicatie en Beeldvorming	13
Bedrijfsvoering en Shared Services	15
De vereniging Partos	17
Governance	18
Ledenlijst 2019	23
Samenwerkingsverbanden	24
Financieel Jaarverslag	26
Jaarrekening	27
→ Balans per 31 december 2019	27
→ Staat van baten en lasten 2019	28
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	29
Overige gegevens	37
→ Statutaire regeling bestemming overschot/tekort	37
→ Voorstel bestemming overschot/tekort 2019	37
Gebeurtenissen na balansdatum	37
Begroting 2020	38
Controleverklaring	40

PARTOS ALGEMEEN

De Kerntaken van Partos zijn Belangenbehartiging & Beleidsbeïnvloeding, Kennis, Effectiviteit & Innovatie, Communicatie & Beeldvorming en Bedrijfsvoering & Shared Services. Onder deze koppen beschrijven we de activiteiten en resultaten van 2019. Soms zijn er activiteiten die zich niet onder deze titels laten vangen. Dit jaar was waren dit de werkzaamheden op het dwarsdoorsnijdende thema: integriteit.

Integriteit: een divers aanbod van diensten & trainingen

In 2019 heeft Partos, in samenwerking met Goede Doelen Nederland, verder ingezet om integriteitssystemen binnen organisaties te verbeteren door op [verschillende fronten](#) ondersteuning te bieden. Alle leden hebben de Handreiking Integriteitssysteem (als Engelstalige en Nederlandstalige versie, die beide ook online beschikbaar zijn) ontvangen en de reacties op deze gids waren zeer positief. Er is een breed pakket aan [diensten en trainingen](#) op het gebied van integriteit samengesteld. Denk bijvoorbeeld aan [klokkenluiders meldpunten](#) of trainingen voor een integriteitsfunctionaris. Alle leden hebben ook [Dilemmax](#) ontvangen. Dit is een spel om integriteitskwesties beter bespreekbaar te maken en hier samen met collega's over te leren. Een hoogtepunt is de lancering van de [gratis online cursus Integriteit](#), die ook in zowel Nederlands- als Engelstalige versie beschikbaar is. De Engelstalige versie is meer toegesneden op de internationale aspecten van ontwikkelingssamenwerking.

BELANGENBEHARTIGING & BELEIDSBEÏNVLOEDING

Lobby voor gemeenschappelijke doelen (Coherentie, Maatschappelijk Middenveld, OS-budget) is een belangrijke activiteit voor Partos. Door uitwisseling en door het optrekken met leden op verschillende thema's maken we gezamenlijke proposities. Denk hierbij aan de reactie op de Rijksbegroting, met de laagste ODA-prestatie in meer dan 40 jaar. Verder was 2019 sowieso een bewogen jaar met verkiezingen en de vormgeving van de opvolger van de Strategische Partnerschappen.

Mijlpaal voor Building Change: de realisatie van de SDG-toets!

[Building Change](#), een samenwerking tussen Partos, FMS en Woord en Daad, pleit voor beleidscoherentie voor ontwikkeling en een eerlijke en ambitieuze uitvoering van de Sustainable Development Goals (SDG's), onder leiding van een stimulerende overheid. Begin 2019 kwam de [SDG-toets](#) uit. Een tool waar Building Change al langere tijd voor pleitte. Met deze tool kunnen ambtenaren en politici vooraf toetsen hoe nieuw beleid, wet- en regelgeving bijdragen aan het behalen van de SDG's en of het niet juist onbedoeld een negatieve impact hierop heeft (zowel in Nederland als daarbuiten). Ook ontwikkelde Building Change [de SDG-toets toolkit](#), bestaande uit alle benodigde informatie over de toets en handvatten om zo effectief mogelijk gebruik te maken van dit nieuwe instrument. In mei organiseerde Building Change, samen met SDG Nederland, een bijeenkomst voor meer dan tweehonderd vertegenwoordigers van overheid, bedrijfsleven, wetenschap en maatschappij om in te gaan op de vraag '[Hoe duurzaam is onze welvaart?](#)'. Hierbij werd de huidige situatie van de SDG's besproken en de vraag hoe we in versnelling kunnen komen om de SDG's te behalen.

Rijksbegroting 2020: Partos pleit voor stappenplan terug naar internationale norm van 0,7%

Ondanks dat het Nederland weer voor de wind ging, is het in 2019 begrote ontwikkelingsbudget voor 2020 procentueel lager dan het in 46 jaar is geweest. [In haar reactie](#) riep Partos het kabinet dan ook op om nog tijdens deze kabinetsperiode meer geld vrij te maken voor ontwikkelingssamenwerking en zo de eerste stappen te zetten richting het nakomen van de 0,7% norm. *“Het gaat goed met Nederland. Er wordt volop geïnvesteerd in lastenverlichting en er wordt nagedacht over een groot investeringsfonds. Terecht wijst de koning erop dat het Nederlands belang en onze internationale verantwoordelijkheid in elkaars verlengde liggen. Daarom vind ik het onbegrijpelijk dat in tijden van voorspoed het ontwikkelingsbudget procentueel lager is dan het in 46 jaar is geweest. Het is hoog tijd voor een stappenplan terug naar de internationaal afgesproken 0,7%.”* - Bart Romijn

Vernieuwing beleidskader Maatschappelijk Middenveld

2019 stond voor een groot deel in het teken van het nieuw vorm te geven subsidiekader voor de versterking van maatschappelijke organisaties in ontwikkelingslanden. Gedurende de ontwikkeling van dit nieuwe kader bracht de Partos Lobbygroep meermaals advies uit aan het ministerie van Buitenlandse Zaken. Zo [identificeerde](#) Partos samen met leden wat er meegenomen zou moeten worden uit het huidige subsidieprogramma, de Strategische Partnerschappen. In mei publiceerde het ministerie de kaderbrief Maatschappelijk Middenveld die redelijk goed werd [ontvangen](#). Toen duidelijk werd dat dit beleidskader geagendeerd werd voor een Kamerdebat, heeft Partos erop aangedrongen dit debat snel te voeren. Dit om uitstel van het definitieve subsidiekader te voorkomen. [Dit debat](#) vond uiteindelijk in november plaats en het nieuwe kader werd uiteindelijk in

december gepubliceerd. Op 5 december organiseerden we [een drukbezochte bijeenkomst](#) om dit kader gezamenlijk te duiden en gedeelde standpunten te formuleren.

Met de 'Hart boven hard' campagne op weg naar de Europese Verkiezingen

Dit politieke jaar was er een van verkiezingen en politieke aardverschuivingen. Met de snelle groei van het extreem-rechtse Forum voor Democratie tijdens de provinciale verkiezingen maakte de sector zich zorgen over het politieke draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking. Aanleiding om in de aanloop naar de [Europese verkiezingen](#) de handen ineen te slaan met diverse leden tijdens de ['Hart boven hard' campagne](#). Een campagne om mensen op te roepen voor een social Europa te kiezen. Ook maakte Partos [een stemhulp](#) die volledig in het teken stond van ontwikkelingssamenwerking. Negen politieke partijen werkten hier aan mee en gaven hun mening en argumentatie over tien stellingen zoals: "Ontwikkelingsgeld mag wel/niet gebruikt worden om migratie tegen te gaan". De Europese verkiezingen gaven uiteindelijk een compleet ander beeld dan de provinciale verkiezingen, met de PvdA al grote winnaar, CDA en VVD op twee en GroenLinks en Forum voor Democratie op een gedeelde derde plek. Zowel de SP als PVV verloren al hun zetels in het Europees Parlement. Partos [zette uiteen](#) wat de uitslagen van deze verkiezingen betekenen voor belangrijke thema's gerelateerd aan ontwikkelingssamenwerking. Daarnaast zijn er in 2019 twee verkiezingsworkshops georganiseerd. [Een bijeenkomst](#) in aanloop naar de Europese Verkiezingen en een tweede ter voorbereiding op de Tweede Kamerverkiezingen die uiterlijk in maart 2021 plaatsvinden.

CONCORD en Europese Ontwikkelingsagenda

In de Tweede Kamer heeft Partos ingezet op twee beïnvloedingsmomenten over het Europese Ontwikkelingsbeleid, namelijk bij de AO's Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking (RBZ/OS). Tijdens dit overleg spreekt de commissie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking met de minister over de Nederlandse inzet voor het Europese ontwikkelingsbeleid. Zo kan de Kamer invloed uitoefenen op wat de minister tijdens een Europees overleg ter sprake brengt. Hierbij werkt Partos samen met CONCORD: het Europese platform voor ontwikkelingsorganisaties. Mede op basis van CONCORD-informatie hebben we brieven opgesteld voor Nederlandse Kamerleden. Ook wordt goed contact onderhouden met betrokken beleidsambtenaren. Daarbij maakten we onder meer gebruik van het met Partos-leden opgestelde position paper over het nieuwe Europese Meerjarig Financieel Kader (2020-2027).

De Politieke Monitor: overzichtelijk en actueel!

Met behulp van de politieke monitor stellen we Partos-leden in de mogelijkheid om zich goed te laten informeren wat er door het jaar heen gebeurt in de politiek met betrekking tot ontwikkelingssamenwerking. Wekelijks ontvangen geabonneerden de update in hun mailbox. Daarnaast is er het online monitoringssysteem, monitor.partos.nl, een database waarmee je alle artikelen kunt doorzoeken en teruglezen. In 2019 ontvingen 266 medewerkers van 72 verschillende lidorganisaties de Politieke Monitor. Gebleken is dat leden vooral de overzichtelijkheid en actualiteit van de monitor waarderen.

KENNIS, EFFECTIVITEIT EN INNOVATIE

Ontwikkelingsorganisaties en hun partners werken op basis van kennis en kwaliteit aan hun effectiviteit. Naast de voor de organisatie relevante thematische en landen specifieke kennis delen zij een belang bij het gezamenlijk leren over rollen en strategieën van civil society, over macht en hoe daarmee om te gaan, over lokaal eigenaarschap en passende samenwerkingsvormen. Maar ook over effectief en efficiënt programma management, over financierings-strategieën, en de innovatiekracht van de organisatie. Op al die gemeenschappelijke thema's is Partos als vereniging actief. The Spindle, ons innovatieplatform, dat financieel mogelijk is gemaakt door het ministerie van Buitenlandse Zaken speelt een belangrijke aanjagende en faciliterende rol bij het agenderen, gezamenlijk leren en innoveren op voor ontwikkelingsorganisaties belangrijke thema's. The Spindle focust zich hierbij op vier thema's: Leave No One Behind, New Ways of Working Together, Civic Power, Making Data Count.

Strategische Partnerschappen: drie drukbezochte leer- en netwerkbijeenkomsten

Jaarlijks organiseert Partos drie bijeenkomsten om de Strategische Partnerschappen onderling van elkaar te laten leren en te ondersteunen. Tijdens de eerste bijeenkomst van 2019, genaamd '[Gender? Whoops!](#)', keken we aan de hand van de ervaringen van o.a. Solidaridad en Wo=Men, welke lessen we kunnen trekken uit de lopende programma's. Wat kunnen we meer en beter doen als het gaat om de aandacht voor gender binnen de partnerschappen en als onderdeel van de lobby en advocacy strategieën? Tijdens de tweede ontmoeting '[New roles and partnerships in international advocacy](#)', leerden we van de Count Me In! Alliantie, GPPAC en Oxfam Novib over samenwerkingen waarin de besluitvormende macht verschoof naar de implementerende partnerorganisatie en van partnerorganisatie naar lokale groepen en burgers. De derde bijeenkomst '[Policy Framework Strengthening Civil Society](#)' stond volledig in het teken van het nieuwe subsidiekader voor het maatschappelijk middenveld. Daarbij gingen we inhoudelijk in op het belang van en de mogelijkheden voor 'adaptive management' binnen de huidige partnerschapsprogramma's.

Launch van de Impactwijzer, de digitale handleiding voor impactgericht werken

Sinds 2017 is Partos met Goede Doelen Nederland en CBF een van de drijvende krachten achter [de Impact Challenge](#) geweest. De Impact Challenge is een breed gedragen initiatief om de impact van maatschappelijke organisaties te vergroten en meer zichtbaar te maken. In 2019 vond het tweede, goed bezochte [Impact Event](#) plaats. Daar werden ook de ontwikkelde [Impact Principles](#) nog eens onder de aandacht gebracht, en werd de Impact Award uitgereikt aan het Liliane Fonds voor de lerende wijze waarop zij aan impact werken en deze kennis ook delen met hun collega-organisaties. In opdracht van Goede Doelen Nederland en Partos werd in 2019 ook [de Impactwijzer](#) gelanceerd, een praktische digitale handleiding ontwikkeld om organisaties te ondersteunen bij het impactgericht werken.

Kwaliteitsmanagement voor kleine en middelgrote organisaties

Wat is de meerwaarde van een kwaliteitssysteem zoals de ISO 9001/Partos 9001 voor kleinere organisaties? Daar ging de inspiratiesessie over die Partos organiseerde in samenwerking met René Bode (EIK Certificering) met bijdragen van Miranda Buitelaar, Pepijn Gerrits (Netherlands Helsinki Comité) en Steven Hendriks (Dance4Life). Een goed bezochte bijeenkomst met enthousiaste deelnemers waarvan sommigen in 2019 nog éénmaal bijeen zijn gekomen voor een intervisie-sessie georganiseerd door Partos.

The Efficiency Lab: Lessons Learned

Gedurende twee jaar is het Efficiency Lab bezig geweest met de vraag: hoe analyse ik de efficiëntie (doelmatigheid) van ontwikkelingsinterventies. Het lab deed dat door verschillende methoden te toetsen in verschillende praktijksituaties. Het werd daarbij begeleid door een team van experts. Het resulteerde in de digitale publicatie [The Efficiency Lab – Lessons Learned](#) met praktische handreikingen en aanbevelingen: wanneer en waar gebruik je welke methodiek.

Rapporteren van resultaten van de strategische partnerschappen op basis van IATI

Net als in voorgaande jaren heeft The Spindle in samenwerking met Data4Development een bijeenkomst georganiseerd over IATI, de internationale standaard voor het publiceren van data in ontwikkelingssamenwerking, en de ervaringen van organisaties met het publiceren volgens de richtlijnen van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Op deze bijeenkomst hebben we met presentaties van het ministerie van Buitenlandse Zaken, Data4Development en ZOA aandacht besteed aan het rapporteren van resultaten van de strategische partnerschappen op basis van IATI, aan datakwaliteit met behulp van de ‘IATI data quality feedback tool’ en aan het monitoren van data aan de hand van een data-dashboard.

Leave No One Behind: het platform dat zich sterk maakt voor inclusie

Het [Leave No One Behind platform](#) verbindt organisaties, kennisinstellingen en individuen die zich sterk maken voor inclusie door middel van gezamenlijke lobby, kennisuitwisseling en innovatie. Doel is om het thema te agenderen bij organisaties en het ministerie, en om gezamenlijk te leren. In 2019 kwam het platform vijf keer bijeen en leverde o.a. een belangrijke bijdrage aan de realisatie van [Trickle Up, How pro-poor investments drive economic development](#). Deze visie werd in April 2019 in een publicatie samen met The Broker gepresenteerd als alternatief op het ‘Trickle Down’ denken dat overheersend is in het debat over economische groei en armoedebestrijding. Het platform leverde ook een bijdrage aan [NGO and company partnerships for inclusive business](#), een praktische gids ontwikkeld met Endeva, met aandacht voor samenwerking met bedrijven in een business model dat ook een sociaal doel heeft: het bestrijden van armoede in lage middeninkomenslanden en gemarginaliseerde groepen. Deze publicatie is met ondersteuning van The Spindle vervolgens in verschillende sessies onder de aandacht gebracht van zowel NGOs als het bedrijfsleven.

NOW-Us! Week 2020: dompel je onder in de principes van ‘NOthing About Us, Without Us’

Voor het tweede jaar op rij organiseerde The Spindle, in samenwerking met Voice, de bijzondere [‘NOthing about us, Without Us Week’](#). Een week bedoeld om inspirerende ‘target-led’ initiatieven uit Afrika en Azië op het gebied van diversiteit en inclusie samen te brengen. Dit jaar vonden [162 ‘inclusive frontrunners’](#) hun weg naar het aanmeldformulier. Na een zorgvuldige selectie van de jury werd dit aantal teruggebracht naar tien teams die werden uitgenodigd om naar Nederland te komen voor deelname aan de NOW-Us! Week. Onder leiding van Butterfly Works deelden de teams kennis en ervaringen, kregen ze de mogelijkheid om te netwerken met specialisten van Nederlandse NGOs en tilden zij hun project naar een nog hoger niveau. Ook namen de tien teams deel aan het zogenoemde [pitch-event](#) om te laten zien waarom zij de NOW-Us! Award zouden moeten winnen. De jury koos drie teams die tijdens het Partos Innovation Festival later die week op het podium mochten verschijnen: [Ca nous Concerne Tous – An Bè Koungo](#), [Empowering the blinds in all spheres of life through inclusion](#) en [Voices of Hope and Action: A fistula survivor’s movement](#).

Inspirerende inclusieve en innovatieve projecten in de race voor the Awards

Het Partos Innovation Festival is niet alleen voor de deelnemers van the NOW-Us! Week een spannende dag, ook de finalisten van de categorieën Best Innovation for Development en Best Humanitarian Innovation (een samenwerking met DCHI) maken tijdens deze dag kans op een Award. De drie finalisten van elke categorie worden tijdens deze dag in de spotlight gezet in aanwezigheid van het grote publiek. Wie zijn ze en waarom maken ze kans? In het totaal ontvingen we [meer dan driehonderd inzendingen](#) en hadden de betreffende (externe) jury's weer de eervolle taak om de nummers 1, 2 en 3 aan te wijzen. Enkel [de nummers 1](#) nemen een Award in ontvangst en deze gingen dit jaar naar de volgende projecten: Voices of Hope and Action: [A fistula survivor's movement](#) (NOW-Us!), [Infiuss](#) (Best Innovation for Development) en [The Maggie Shelter](#) (Best Humanitarian Innovation).

'Digital Dalits, Colourful Carroças': inspirerende voorbeelden van een Inclusive Civil Society

Draag jij bij aan een gelijke en inclusieve wereld? Is er meer wat jij of jouw organisatie kan doen om er zeker van te zijn dat niemand wordt buitengesloten? De derde publicatie in samenwerking met The Broker stond dit jaar in het teken van inclusie en staat wederom bomvol inspirerende initiatieven van civil society-organisaties. Initiatieven gericht op mensen die op één of meer onderdelen van het maatschappelijk leven worden uitgesloten. Deze publicatie is gemaakt door The Broker onder begeleiding van een redactie bestaande uit leden uit het Leave No One Behind Platform, CIVICUS en The Spindle. De eerste editie van [Digital Dalits, Colourful Carroças](#) werd op het Partos Innovation Festival overhandigd aan Yetnebersh Nigussie, die werd geïnterviewd voor dit kleurrijke boek.

Inclusion is both a process and a goal, where everyone, regardless of gender, religion or disability, or any other status, can contribute and benefit from existing opportunities, on an equal basis with others. – Yetnebersh Nigussie (mensenrechtenjurist uit Ethiopië, zelf gediscrimineerd als blinde vrouw komend uit een ontwikkelingsland, adviseur voor Light for The World).

Het Civic Space Platform: werk samen met de 'unexpected' en maak optimaal gebruik van de mensenrechteninstrumenten

Het maatschappelijk middenveld staat wereldwijd onder druk. Via wetgeving of anderszins worden burgerorganisaties aan banden gelegd, zodat zij zich niet krachtig kunnen manifesteren als tegenmacht tegen onrecht en ongelijkheid. Het Civic Space Platform verenigt medewerkers van ontwikkelingsorganisaties en mensenrechtenorganisaties. In 2019 organiseerde het platform twee thematische conferenties op actuele thema's in relatie tot civic space. In juni doken we in het thema ['Building new partnerships across civil society; Expect the unexpected and make differences become assets'](#). Een drukbezochte bijeenkomst met belangrijk bijdragen van onder andere ICCO, Kerk in Actie en Free Press Unlimited. De tweede bijeenkomst stond in het teken van ['Civic Space and International Human Rights: Instruments, strategies, and partners'](#). Hoe maken we als ontwikkelingsorganisaties beter gebruik van het internationale mensenrechten-instrumentarium bij het beschermen en heroveren van civic space? Een enerverende bijeenkomst met bijdragen van Amnesty International, CIVICUS, IUCN en de mensenrechtenambassadeur van het ministerie van Buitenlandse Zaken, resulterend in concrete aanbevelingen.

Nieuwe manieren van samenwerken in de publicatie ‘Internationally Networked NGOs’.

In 2019 verscheen [Internationally Networked NGOs, Seizing opportunities and managing risks](#). De door The Spindle uitgebrachte publicatie is gebaseerd op een serie workshops en interviews met een zestal directeuren van onze leden. Onder andere Jacqueline Lampe van RNW Media en Mandla Nkomo en Nico Roozen van Solidaridad reflecteren op de keuze die hun organisatie maakte op het gebied van internationalisering. De publicatie gaat dieper in op de vragen *waarom* en *hoe* NGOs zich aansluiten bij internationale netwerken. Ook biedt het een overzicht van te overwegen risico's en succesfactoren. Deze uitgave bouwt voort op eerdere publicaties van The Spindle: [Adapt, Counteract or Transform](#) en [Joining Forces Sharing Power, Civil society collaborations of the future](#).

Shift-the-Power Lab: gebruik de Power Awareness Tool en start ‘shifting the power’

Een aspect dat terecht veel aandacht krijgt als het gaat om nieuwe vormen van samenwerken is de ongelijke verdeling van macht en invloed op besluitvorming binnen partnerschappen tussen Nederlandse organisaties en hun partners in het mondiale zuiden. Naar aanleiding van een aantal bijeenkomsten die we organiseerden in samenwerking met CIVICUS en Wilde Ganzen werd de [Shift-the-Power Lab](#) in het leven geroepen. Doel van dit Lab? Het ontwikkelen van een praktisch hulpmiddel waarmee belangrijke momenten van besluitvorming in een samenwerking in kaart worden gebracht. Samen met een groep vooroplopende organisaties gingen we aan de slag! Een prototype van de zogenoemde ‘[Power Awareness Tool](#)’ werd ontwikkeld, en vervolgens getest door zes organisaties in verschillende settings en in diverse landen. Op basis van die lessen en kritische feedback van civil society experts als Alan Fowler en Willem Elbers (Radboud University) is vervolgens een nieuwe versie ontwikkeld die breed onder de aandacht is gebracht bij organisaties voor verdere pilot. In november was The Spindle op uitnodiging aanwezig bij een grote internationale bijeenkomst van de #ShiftThePower-beweging in Londen waar we het prototype kort onder de aandacht konden brengen.

Innovatieve financieringsinstrumenten ‘Popping up like daisies’

In 2019 organiseerde The Spindle een serie van zeven bijeenkomsten geheel in het teken van innovatieve financieringsinstrumenten. De sessies werden goed bezocht door [een vaste community](#) bestaande uit NGOs, consultants, journalisten en andere actoren uit de private sector. Elke sessie presenteerden diverse deelnemers instrumenten die momenteel in de praktijk worden gebruikt en verder worden ontwikkeld. Voorbeelden zijn: ‘cash transfers’, ‘impact bonds’, ‘social franchise’, ‘local fundraising’. Op basis van deze sessies en aanvullend onderzoek en interviews is vervolgens een publicatie gerealiseerd die aan het begin van 2020 kon worden gepresenteerd: [Innovative financing instruments for development, popping up like daisies](#).

Aan de slag met nieuwste ontwikkelingen en relevante trends in de Future Sessions

The Spindle's Future Sessions zijn inmiddels een begrip en ook in 2019 werden er weer acht bijeenkomsten georganiseerd in samenwerking met The Humanity Hub. Elke Future Session wordt vormgegeven met een of meerdere partners (leden en niet-leden). Thema's die dit jaar aan bod kwamen waren: ‘Machine Learning & Artificial intelligence’, ‘Earth Observation and Big Data Analysis’, ‘Navigating the Data Journey Methodology’ en ‘Guiding Innovation’. Na een verkennende sessie over stedelijke ontwikkelingen en kansen voor NGO's in het begin van 2019 stonden de laatste drie Future Session volledig in het teken van [‘The Future in Cities’](#).

COMMUNICATIE EN BEELDVORMING

Het belang om de resultaten van ontwikkelingssamenwerking beter over het voetlicht te krijgen bij politiek, media en publiek blijft onverminderd groot. In 2019 hebben we vol ingezet op het versterken van het communicatienetwerk en het gezamenlijk leren over en verbeteren van de communicatie over de resultaten en de impact van ontwikkelingssamenwerking. Zo organiseerden we een ‘proeftuin’-traject met leden waarbij we samen een verdiepingsslag maakten met constructieve storytelling over ontwikkelingssamenwerking, om daarmee het draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking te versterken. Ook wilden we de verbinding en de afstemming tussen communicatieprofessionals en de lobbygroep bij belangrijke thema’s en politieke momenten versterken. Belangrijke thema’s en momenten waarop is samengewerkt, waren bijvoorbeeld: integriteit, Europese verkiezingen, migratie, civic space, inclusie en beleidscoherentie (SDG’s, building change).

Sector-breed werken aan beeldvorming via de proeftuinen Constructieve communicatie

In 2019 organiseerde Partos [een drietal proeftuinen](#) voor communicatieprofessionals gefocust op constructieve communicatie rondom ontwikkelingssamenwerking. Tijdens deze proeftuinen gingen we in op de vraag: 'Hoe kunnen we effectief werken aan constructieve communicatie rondom ontwikkelingssamenwerking en daarmee een bijdrage leveren aan het vergroten van het vertrouwen van het publiek in het werk van ontwikkelingsorganisaties?'. In deze proeftuinen werkte een groep betrokken organisaties aan verschillende casussen. Leren van en delen met elkaar stond hierbij centraal. We gingen in op 'strategie en doelgroepen-betrokkenheid', 'framing, storytelling & content, en 'effectieve campagnes'. Om zo met elkaar een gedeeld repertoire te ontwikkelen van ervaringen, verhalen, tools, richtlijnen en effectieve werkwijzen. Inclusie was hierbij een zeer belangrijk aspect. Hoe zorgen we dat de verhalen die we vertellen gelijkwaardig en inclusief van aard zijn? Dat de verhalen niet ons beeld laten zien, dat ze verder gaan dan stereotypingen en vanuit de mensen zelf verteld en gemaakt worden. Het principe ‘Nothing about us, without us’ moet goed worden toegepast in alle onderdelen van de communicatiepraktijk. Tijdens het Partos Innovation Festival werd hier een speciale sessie aan gewijd.

Partos Innovation Festival: “Maak exclusie een taboe, en inclusie de norm!”

Ruim 450 mensen kwamen op 11 oktober bijeen voor alweer de zesde editie van het bruisende [Partos Innovation Festival](#). De hele dag stond in het teken van ***All Inclusive*** : een wereld met gelijke toegang en kansen voor iedereen. Een wereld waar iedereen een gelijk pakket aan kansen en toegang krijgt, waar niemand achterblijft. Dit streven stond centraal in het hele Festival. Van de inspirerende keynotesprekers, zoals Nidhi Goyal, een boeiend gesprek tussen Prinses Laurentien van Oranje met een aantal NOW-Us!-kandidaten tot aan de interactieve workshops, zoals de Hope-based Communication workshop en Inclusive storytelling. Natuurlijk konden de uitreikingen van de Award for Best Innovation for Development en de NOthing about us, Without Us! Award niet ontbreken. Samen hebben we Pakhuis de Zwijger omgetoverd tot een eendaags innovatielab voor inclusie. Zoals Yetnerbersch Nigussie spot-on verwoordde: “Maak exclusie een taboe, en inclusie de norm!”.

Future of Migration & Development

In 2019 verkenden we samen met mediapartner OneWorld en Partos-leden Cordaid en FMS hoe we nieuw licht kunnen laten schijnen op migratie in relatie tot ontwikkelingssamenwerking. In het traject [‘The Future of Migration’](#) gingen we op zoek naar nieuwe ideeën, verhalen en beelden over de toekomst. “We moeten het debat rondom migratie en ontwikkeling meer focussen op de toekomst”. Met deze woorden opende Seada Nourhussen het pakkende event [The Future of Migration & Development](#). Met een diverse groep deelnemers zochten we naar sector overschrijdende samenwerkingen en nieuwe visies op de toekomst van migratie en ontwikkelingssamenwerking. Naast een plenaire paneldiscussie over de huidige situatie en potentiële opties voor de toekomst, werden diverse creatieve bijdragen getoond. Daarna kregen deelnemers de optie om zich te verspreiden over een vijftal dialogotafels om dieper op specifieke thema's in te gaan. Vanuit communicatie gingen we aan de slag met de framing van migratie. Uitkomsten waren vooral gericht op het humaniseren van migranten, het normaliseren van migratie en het inclusiever en persoonlijker maken van de ‘storytelling’ rondom migratie en ontwikkelingssamenwerking.

Communicatieprofessionals komen bijeen bij de College Tour over crisiscommunicatie

Ook in 2019 sloegen de brancheverenigingen Goede Doelen Nederland en Partos de handen ineen om de communicatieprofessionals van beider leden elkaar te laten ontmoeten en hun vakkennis bij te spijkeren. Dit gebeurde aan de hand van het welbekende concept College Tour waarbij een spraakmakende gast met bijbehorende expertise wordt uitgenodigd. In de Balie was ‘crisiscommunicatie expert’ Peter ter Horst de hoofdgast tijdens [de zesde editie van deze College Tour](#). Sinds dit event, inclusief vragenvuur, weten onze communicatieprofessionals hoe je vanuit dilemmacommunicatie je doelgroepen en stakeholders kunt betrekken bij een crisis en je er bovendien ook van kan leren. Als je je stakeholders betreft bij je dilemma's en ze deelgenoot maakt van het verbeterproces dan kun je als organisatie juist sterker uit een crisis komen.

BEDRIJFSVOERING EN SHARED SERVICES

Effectieve ontwikkelingsorganisaties en effectieve ontwikkelingssamenwerking, daar gaat het om bij Partos. Door ruimte en voorwaarden te scheppen voor de leden kunnen zij effectief en impactvol werken aan een rechtvaardige en duurzame wereld voor iedereen. Dit doet Partos onder andere door het realiseren van inkoopvoordelen en andere vormen van ondersteuning op het gebied van bedrijfsvoering.

Partos Financial Network

Het Partos Financial Network is een kennisnetwerk dat sessies organiseert rondom vakspecifieke issues die voortkomen uit het werken met zuidelijke partners en veldkantoren. Het netwerk kent een vaste kern waarbij Partos functioneert als verbindende kracht. Het zijn de leden zelf die de thema's aandragen. In 2019 heeft dit netwerk een nieuw jasje gekregen. Het is opgesplitst in een operationeel financieel netwerk en een strategisch financieel netwerk. De doelstelling van het strategisch financieel netwerk is het vormen van een kerngroep van eindverantwoordelijken voor bedrijfsvoering die strategische thema's bespreken die onze leden allemaal raken. Dit netwerk organiseerde eind september een bijeenkomst over 'consortiummanagement'. Deze bijeenkomst trok twaalf deelnemers van negen verschillende lidorganisaties.

Shared Services: inkoopvoordelen via Partos in 2019

In 2019 is aan het grotendeels onveranderende [pakket aan inkoopvoordelen](#) ook een aantal diensten op het gebied van integriteit toegevoegd. Ontwikkelingen in 2019:

- **Dienstreizen:** in 2019 maakten 30 leden gebruik van de dienstreizen van ATPi. Dit contract werd gemonitord door Partos. Daarnaast is er een contract met Cathay Pacific, Garuda en Turkish Airlines afgesloten om hun aanbod voor NGO's in het ATPi systeem te uploaden.
- **(Online) Media Monitoring:** er is een contract met Meltwater; vijftien deelnemers.
- **Visumdiensten:** loopt via CIBT visas, 31 gebruikers. Dochteronderneming Newland Chase van CIBT visas biedt sinds 2018 ook immigratiediensten aan.
- **Zakelijke reisverzekering AON:** tien gebruikers. Er is een mantel voor de specifieke risico's van de leden.
- **Vertaaldiensten:** het raamcontract met Livewords is voor 2019 gecontinueerd. 13 gebruikers.
- **Ziekteverzuimverzekering:** het SAZAS verzuimpakket wordt sinds 2018 aangeboden.
- **HRM-ondersteuning bij grensoverschrijdend werken:** er is een overeenkomst met Exterus waar leden terecht kunnen met vragen, of voor advies of ondersteuning op sociale en fiscale aspecten van grensoverschrijdend werken.
- **Preferred Suppliers Juridische diensten:** met name adviseurs op het gebied van arbeidsrecht, contractrecht en fiscaal recht worden ingeschakeld.
- **AVG-tool:** de Stichting AVG voor verenigingen heeft een handige tool ontwikkeld waarmee je stapsgewijs door de procedure heen kan 'lopen' en zo 'AVG-compliant' kan worden. Deze AVG-tool is voorzien van vele formats en documenten die je makkelijk op maat kunt maken voor je eigen organisatie. Partos-leden kunnen hier met 50 procent korting gebruik van maken. De kosten hiervan zijn gebaseerd op de personeelsomvang.

Bijeenkomsten en monitoring van de shared service ATPI

Er is in 2019 twee keer een bijeenkomst georganiseerd voor medewerkers die de vlieg- en treintickets boeken onder het ATPI-contract. De eerste bijeenkomst op 29 januari was om kennis te maken met ATPI, maar ook om onwennigheden te kunnen bespreken met elkaar. Ook Green Seats gaf een presentatie over de CO2-compensatie die men bij het ticket kan boeken en de projecten waar men de bijdrage aan kan koppelen. De tweede bijeenkomst vond plaats op 2 juli bij ATPI zelf op Schiphol en was bedoeld om vragen van gebruikers te beantwoorden. Verder is er in 2019 elk kwartaal een survey-enquête uitgezet onder de gebruikers om de klanttevredenheid te peilen. Deze daalde namelijk na het eerste kwartaal. Sindsdien is er regelmatig contact met ATPI om hun dienstverlening te verbeteren. Dit heeft in december 2019 geleid tot een verbeterplan. Om de uitkomsten van het verbeterplan te volgen is er een monitoring-groep samengesteld, waarvan de eerste bijeenkomst in januari 2020 plaatsvond.

Szas organiseert webinar 'Zieke medewerkers in het buitenland'

Szas biedt Partos-leden sinds 2018 het verzuimpakket aan als shared service. Ook boden zij in 2019 gratis kennis en inspiratie op het gebied van verzuim door middel van white papers. Daarnaast konden onze leden in juli deelnemen aan een webinar 'Zieke medewerkers in het buitenland'. Wat zijn de rechten en plichten van de werkgever, hoe moet de werkgever hiermee omgaan en wat zijn de plichten van de medewerker? In een webinar van een half uur werden diverse leden hierover bijgepraat.

DE VERENIGING PARTOS

Contactgegevens:

Naam	Vereniging Partos
Adres	Ellermanstraat 18b, 1114 AK, Amsterdam/Duivendrecht
Telefoon	+31(0)20 3209901
Kamer van Koophandel	34214586
Website	www.partos.nl
Email	info@partos.nl

Verenigingsbestuur in 2019

Naam	Functie	Lid sinds	Lidorganisatie	Nevenfuncties
Jan Willem Nieuwenhuys	Voorzitter	13-11-2015 (tweede termijn) tot 18-4-2019	Onafhankelijk	→ Directeur Fair Capital Partners → Bestuurslid bij Heidemaatschappij, Human Rights Watch, VBDO en Haëlla
Hans Bruning	Voorzitter	18-4-2019 (eerste termijn)	Onafhankelijk	→ Eigenaar van Hans Bruning Bestuursadvies
Ton Meijers	Lid	15-11-2018 (eerste termijn)	Oxfam Novib	→ Raad van Toezicht Stichting Beheer Subsidiegelden DRA
Ariette Brouwer	Lid, Vertrouwenspersoon	18-4-2019 (eerste termijn)	Simavi	→ Bestuurslid van Stichting Novum, secretaris
Evelijne Bruning	Lid	17-11-2016 (tweede termijn)	The Hunger Project	→ Bestuurslid Both Ends en AgriProFocus
Jeroen van der Sommen	Lid	13-11-2015 (tweede termijn)	Akvo	→ CEO Akvo Singapore Pte Ltd → Bestuurslid Akvo Kenya Foundation
Rina Molenaar	Lid	18-4-2019 (eerste termijn)	Woord en Daad	→ Bestuurslid Prisma → Auteur Jongbloed → Stuurgroep lid platform Waarden en Normen
Nico Hoogenraad	Penningmeester, Lid auditcommissie	18-11-2017 (eerste termijn) tot 18-4-2019	Dorcas	→ Stichting Abigail, penningmeester
Willem Jan van Wijk	Penningmeester	18-4-2019 (eerste termijn)	Cordaid	

GOVERNANCE

De voornaamste, formele aansturende organen zijn de Algemene Ledenvergadering (ALV), het bestuur en de directie. Daarnaast dragen veelvuldige contacten met leden, alsook Nederlandse en internationale samenwerkingspartners bij aan keuzes van strategie en acties.

Missie Partos

Partos staat voor impactvolle ontwikkelingssamenwerking en richt zich op samenwerking tussen leden, Nederlandse en internationale partners voor een inclusieve, vreedzame, rechtvaardige en duurzame samenleving voor iedereen, met de focus op de armste en meest kwetsbare groepen en gebieden wereldwijd. De Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) vormen het alomvattende en richtinggevende kader voor Partos.

Dit doet Partos onder de noemer Verbinden voor Vernieuwing en Impact. Naast Verbinden, karakteriseren Vernieuwen, Versterken, Vertegenwoordigen en Vertrouwen de werkwijze van Partos. De drie waardenstrategieën innovatie, kwaliteit en focus vormen de benadering waarmee Partos haar doelen nastreeft.

Doelen Partos

1. Veerkracht: Nederlandse ontwikkelingsorganisaties zijn effectief, innovatief en veerkrachtig.
2. Toekomstgericht: Partos en haar leden zijn goed ingericht op de toekomst.
3. Politieke stootkracht: we komen met en door de leden tot een goed onderbouwde en effectieve strategie voor een coherent, robuust en impactvol ontwikkelingssamenwerkingsbeleid.
4. Bewijsvoering: we krijgen overtuigende bewijzen van en verhalen over effectiviteit en innovatieve kracht van de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking over het voetlicht bij overheid, politiek, media en publiek.
5. Actief draagvlak: er is in de Nederlandse samenleving - overheid, politiek, bedrijfsleven, financiële instellingen, kennisinstellingen en publiek - een breed en actief draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking.
6. Verbinden: Nederlandse ontwikkelingsorganisaties fungeren als actieve, cruciale schakels in impactvolle samenwerkingsverbanden voor inclusieve, duurzame ontwikkeling.
7. Ruimte voor civil society: overheid, politici, bedrijfsleven en kennis- en financiële instellingen ondersteunen ruimte voor en inbreng door civil society.

Binnen onze kerntaken Kennis, Effectiviteit en Innovatie, Communicatie en Beeldvorming en Lobby en Belangenbehartiging waren alle activiteiten gericht op deze zeven doelen. Veel nadruk lag daarbij op inclusie. Het afgelopen jaar hebben wij een vervolg gegeven aan het in 2018 uitgevoerde Gezamenlijke Actieplan Integriteit, onder andere door de Partos Gedragscode aan te passen aan integriteitseisen, te investeren in leertrajecten (inclusief online cursussen) en een dienstenpakket voor leden. Voor een uitvoeriger verslag verwijzen wij naar de overzichten van activiteiten in eerdere hoofdstukken.

Algemene Ledenvergadering

Het hoogste orgaan binnen de vereniging is de Algemene Ledenvergadering, die een belangrijke rol speelt in de formele besluitvorming. Deze vergadering vindt tweemaal per jaar plaats. Iedere lidorganisatie heeft hier stemrecht en kan meebepalen over de koers van de vereniging. In principe wordt de ALV bijgewoond door de directeuren – of gevolmachtigde vervangers - van de lidorganisaties.

De Algemene Ledenvergadering (ALV) kwam in 2019 in april en november bijeen. In april waren 56 organisaties vertegenwoordigd en in november 50 organisaties. Tijdens de vergadering van 18 april 2019 stelden de leden zowel de jaarrekening als het jaarverslag van 2018 vast en keurden deze goed. De aanpassing van de Partos Gedragscode – met o.a. integriteitsvoorzieningen en de verplichting voor leden die aan fondsenwerving onder het publiek doen om zich bij het CBF aan te sluiten – werd ook goedgekeurd. Na drie inhoudelijke workshops over respectievelijk Efficiency, Trickle-Up en Digitalisering en datagedreven werken, vond een informatieve sessie plaats over het verwachte beleids- en subsidiekader (ministerie van Buitenlandse Zaken) voor versterking van maatschappelijke organisaties. Tijdens deze ALV namen we afscheid van Jan Willem Nieuwenhuys als voorzitter en benoemden we onze nieuwe bestuursleden Hans Bruning (nieuwe voorzitter, onafhankelijk), Ariette Brouwer (directeur Simavi), Rina Molenaar (Directeur Woord en Daad) en Willem Jan van Wijk (Financieel Directeur Cordaid; Penningmeester bestuur Partos).

In de ALV van 14 november 2019 stelden de leden het jaarplan voor 2020 en de bijbehorende begroting vast en keurden deze goed. Vooraf vonden twee inhoudelijke sessies plaats, één over integriteit, en één over het inmiddels gepubliceerde nieuwe beleidskader voor versterking van het maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden.

Verenigingsbestuur

Het bestuur van Partos bestaat uit maximaal zeven leden inclusief de voorzitter. De voorzitter is onafhankelijk en de bestuursleden zijn statutair directeur bij een lidorganisatie. De voorzitter wordt gekozen door het bestuur en zijn/haar benoeming wordt door de Algemene Ledenvergadering bevestigd. Bestuursleden worden door de statutaire directeuren bij de lidorganisaties gekozen en door de ALV bevestigd. Zowel de voorzitter als de bestuursleden worden voor een periode van drie jaar gekozen. Zij kunnen zich eenmaal herkiesbaar stellen en dus maximaal zes jaar zitting hebben in het bestuur. Het bestuur ziet primair toe op de strategie en het jaarplan van Partos, alsook op het functioneren van de directeur van Partos. Jaarlijks houdt het bestuur een functioneringsgesprek met de directeur.

In 2019 vond de al genoemde wisseling van het voorzitterschap plaats en werden ook vier andere vacatures in het bestuur vervuld. Voor de verkiezingen hadden zich zes kandidaten gemeld.

Het bestuur vergaderde in 2019 vijf keer. Drie reguliere vergaderingen, één tussentijdse rapportage aan het bestuur per e-mail en één heisessie. Naast onderwerpen die op de agenda van de Algemene Ledenvergadering stonden, besprak het bestuur onder meer de volgende zaken:

- Functioneren van het bestuur in de nieuwe samenstelling
- Verkenning nieuwe functies/rollen Partos voor de leden (Partos 3.0)
- Behandeling ingediende klacht over vermeend niet-naleven van de Partos Gedragscode
- Aspirant lidmaatschap van organisaties die onvoldoende transparantie bieden in financiën en/of activiteiten.

Het bestuur heeft één subcommissie: de auditcommissie. Deze komt tweemaal per jaar bijeen en bespreekt de begroting en de jaarrekening, het treasury-beleid en de hoogte van de reserveringen. Bestuursvergaderingen worden door de medewerkers van Partos - onder coördinatie van de directeur - voorbereid en van documentatie voorzien. De directeur woont alle bestuursvergaderingen bij. Afhankelijk van het onderwerp nemen op uitnodiging ook andere teamleden deel aan de vergadering.

Directie Partos

Bart Romijn is sinds 1 februari 2014 in dienst als directeur van de Vereniging Partos. Hij was lid van de Stuurgroep van de Nederlandse [SDG Charter](#), voorzitter van de internationale adviesraad van [Voice](#) en tot september 2019 bestuurslid van de Worldconnectors.

Partos kernteam

Het kernteam van Partos bereidt het jaarlijkse werkplan voor en voert dit uit, na goedkeuring door de Algemene Ledenvergadering. De sfeer op kantoor is open en inclusief. Lijnen zijn kort en de medewerkers en teams werken kerntaak- en projectgericht. Wekelijks is er een teamoverleg om de activiteiten op elkaar af te stemmen en samenwerking te optimaliseren. De directeur en de hoofden van de kerntaken (Kennis, Effectiviteit & Innovatie, Belangenbehartiging & Beleidsbeïnvloeding, en Communicatie & Beeldvorming en Shared Services) stemmen wekelijks op hoofdlijnen ieders activiteiten af. Eén- tot tweewekelijks vinden bilaterale gesprekken plaats tussen leidinggevendenden, projectleiders en hun medewerkers. Regelmatig vinden functioneringsgesprekken plaats en binnen het team is er een vertrouwenspersoon aangesteld, alsook binnen het bestuur.

Bij de vertrouwenspersonen zijn geen issues aangedragen in 2019. Conform de Partos Gedragscode heeft Partos zelf ook werk gemaakt van haar interne integriteitssysteem, waaronder het met het team gezamenlijk opstellen van een interne gedragscode integriteit. Begin 2020 accorderen het bestuur en het team deze interne code, en in het verlengde daarvan is begin 2020 de nieuwe functie integriteitsmedewerker ingesteld en een nieuwe vertrouwenspersoon gekozen. Noch binnen het team, noch bij het bestuur zijn integriteitsissues gemeld in 2019.

Partos kent een 36-urige werkweek. Het bureau telde op 31 december 2019 negen vaste medewerkers (7,3 fte), zeven vrouwen en twee mannen. Twee vacatures zijn in januari, resp. februari 2020 vervuld. Bij aanstellingen kijkt Partos naar de meest geschikte kandidaat; er wordt geen voorkeursbeleid gevoerd. Het ziekteverzuimpercentage is 0 procent (net als in 2018; in 2017 was dit 3,26 procent). Qua rechtspositieregeling gaat Partos uit van het rechtspositiereglement van Cordaid, dat gebaseerd is op de cao Sociaal Werk (voorheen Welzijn genaamd). De indexeringen cao Sociaal Werk worden gevolgd.

Het kernteam bestond in 2019 uit de volgende medewerkers:

→ Anne-Marie Heemskerk	Manager Kennis, Effectiviteit & Innovatie
→ Annemiek Mion	Programma-assistent
→ Annewies Kuipers	Innovatiefacilitator The Spindle
→ Bart Romijn	Directeur
→ Cecile Bakker	Secretaresse (per april 2019)
→ Ingrid Coenen	Politiek analist (tot eind oktober 2019)
→ Jesse van der Mijl	Innovatiefacilitator The Spindle (tot februari 2019)
→ Koos de Bruijn	Advocacy manager
→ Marion van der Knoop	Financiën, HRM & shared services
→ Sarah Hendriks	Communicatie & Beeldvorming
→ Sera Koolmees	Communicatie & Beeldvorming
→ Tom Thomassen	Innovatiefacilitator The Spindle (april - november 2019)
→ Yolande Klaasse Bos	Assistent directie & bestuur (tot maart 2019)

Klachtencommissie

Klachten over lidorganisaties die betrekking hebben op een mogelijke schending van [de Gedragscode van Partos](#), moeten primair worden opgelost in contact met de betrokken organisatie. Een beroep op de nalevingsprocedure van Partos kan alleen als eerst de klachtenprocedure van de betrokken organisatie is doorlopen. In 2019 is er eenmaal gebruik gemaakt van de Partos klachtenprocedure voor een klacht over vermeende schendingen bij een lidorganisatie. De klacht is door de voorzitter van de onafhankelijke, externe Klachtencommissie ongegrond verklaard.

Duurzaamheid Partos-bureau

Partos streeft ernaar waar mogelijk bij te dragen aan een duurzame bedrijfsvoering. Zo kiest Partos altijd voor de groene variant van kantoorartikelen, is het papier recyclebaar, worden plastic afval en papier apart ingezameld en kantoomaterialen afgevoerd naar een recyclestation. We stimuleren het gebruik van openbaar vervoer, evenals het plannen van online of telefonische werkbesprekingen in plaats van fysieke bijeenkomsten. Ook bestaat de lunch uit deels biologische producten. Internationale vergaderingen vinden bij voorkeur per telefoon, skype, of via webinars plaats. De CO2-vervuiling van de sporadische vliegreizen wordt gecompenseerd.

Partos-leden

In 2019 is Partos met 93 leden begonnen en heeft het jaar afgesloten met 101 leden. Uitgetreden in 2019 zijn: IAHC en ICS. De volgende nieuwe leden zijn toegetreden: BRAC International, FICDD ChristenUnie, Free Press Unlimited, ICRA (International Centre for development oriented Research in Agriculture), Mercy Corps Netherlands, The Hague Academy for Local Governance, WageIndicator Foundation, WECF International, Young Africa International, Young in Prison. Zie de ledenlijst 2019 op pagina 23.

Ledenmanagement

Het kernteam en de bestuursleden hebben frequent contact met de leden van Partos via de twee jaarlijkse ledenvergaderingen, werkbezoeken, bijeenkomsten van werkgroepen, conferenties en via allerhande samenwerkingsactiviteiten. Dit geeft het kernteam en het bestuur belangrijke voeding en voeling. De waardenstrategie Kwaliteit (zie missie Partos) houdt hiermee verband: in alle diensten hoge kwaliteit nastreven, luisteren naar en al dan niet proactief reageren op wat leden nodig hebben en vragen, en betrokkenheid genereren. Het gaat hierbij niet alleen om ogen en oren binnen de vereniging, maar ook om voor de leden relevante externe ontwikkelingen te signaleren en te duiden. Het ledenwaarderingsonderzoek is hierbij een belangrijk hulpmiddel. Halverwege 2019 voerde een onafhankelijke externe onderzoeker een nieuw ledenonderzoek uit en rapporteerde aan de leden. Het algemene waarderingcijfer is voor de derde achtereenvolgende keer licht gestegen. De leden noemen de volgende onderwerpen in volgorde van belang:

- lobby voor ontwikkelingssamenwerking
- spreekbuis
- netwerkfunctie
- organisaties voorbereiden op de toekomst
- leerbijeenkomsten
- verbeteren beeldvorming
- werken aan kwaliteit en informatievoorziening

Vooraf aan de 'spreekbuis-functie' en 'organisaties voorbereiden op de toekomst' wordt opvallend meer belang gehecht dan voorheen. Voor deze twee aspecten (en voor 'werken aan kwaliteit en informatievoorziening') is ook de waardering het meest gestegen. Aan de Shared Services wordt relatief minder belang gehecht, maar de waardering is wel toegenomen.

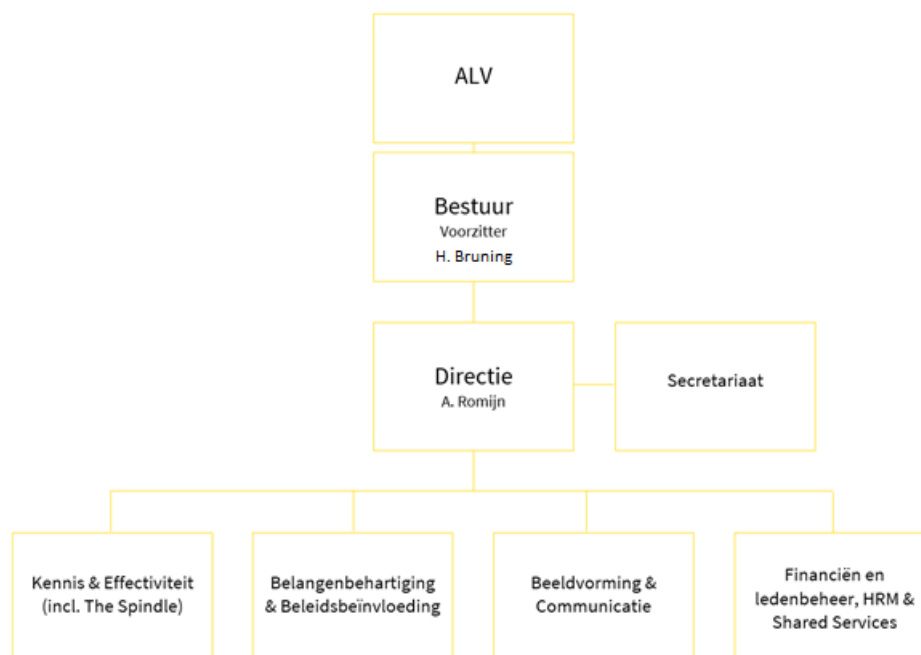
Risicobeheer

De in de risicoanalyse geïdentificeerde risico's hebben zich in 2019 niet gemanifesteerd. Begin 2020 is de risicoanalyse geactualiseerd. Naast reguliere activiteiten in het kader van risicobeheer, zijn voor Partos en haar leden vooral de activiteiten van het innovatieplatform The Spindle van belang. Van hieruit worden nieuwe ontwikkelingen gevolgd en geduid en manieren ontwikkeld om te anticiperen op kansen en bedreigingen.

Ledenlijst 2019

- ActionAid
- Aflatoun (St. Child Savings International)
- AgriProFocus
- Aidsfonds
- Akvo
- AMREF Flying Doctors
- Aqua for All
- Both ENDS
- BRAC International
- CARE Nederland
- Centre for Safety and Development
- CHOICE
- CNV International
- Cordaid
- Dance4Life
- DCDD
- Defence for Children
- DOEN, Stichting
- Dokters van de Wereld
- Dorcas
- Edukans
- European Journalism Centre
- Fairfood
- Fair Wear
- FICDD ChristenUnie
- Friends of the Earth Netherlands
- Free a Girl
- Free Press Unlimited
- Foundation Rural Energy Services
- GPPAC Foundation
- Habitat for Humanity
- HealthNet TPO
- Heifer Nederland, Stichting
- Hivos
- I Plus Solutions
- ICCO
- ICRA
- ICS
- International Justice Mission Nederland
- IRC
- International Sports Alliance
- IUCN NL
- Karuna Foundation
- Kinderpostzegels Nederland
- KIT (Tropeninstituut)
- Leger des Heils
- Leprastichting
- Light for the World
- Liliane Fonds
- Mama Cash
- Max foundation
- Max van der Stoel Foundation
- Media Focus International
- Medisch Comité Nederland-Vietnam
- Mercy Corps Netherlands
- Milieudefensie
- Nederlands Helsinki Comité
- NEDWORC
- NIMD
- North Star Alliance
- ONE
- Oxfam Novib
- PAX
- Plan International Nederland
- Prisma
- PSI Europe
- Radio La Benevolencija
- Rainforest Alliance & UTZ
- Red een Kind
- RNW Media
- Rode Kruis, Het Nederlandse
- Rutgers
- Save the Children Nederland
- Schone Kleren Campagne
- Simavi
- SNV
- Solidaridad
- SOMO
- SOS Kinderdorpen
- Sympany
- TEAR
- Terre des Hommes
- The Hague Academy for Local Governance
- The Hunger Project
- Transnational Institute
- Tropenbos
- UNICEF
- Vastenactie
- VSO Nederland
- WageIndicator Foundation
- War Child
- WECF International
- Wemos
- Wereldkinderen
- Wetlands International
- Wilde Ganzen, stichting
- WO=MEN
- Woord en Daad
- Young Africa International
- Young in Prison
- ZOA Vluchtelingenzorg

Organogram Partos

Samenwerkingsverbanden

- Partos en leden van Partos zijn actief in verschillende werkgroepen. In 2019 waren de volgende werkgroepen actief:
 - Partos-lobbygroep; deze groep bestaat uit lobbymedewerkers van (in alfabetische volgorde) Cordaid, Hivos, ICCO, Oxfam Novib, PAX, Prisma, Plan International - Nederland en Woord en Daad. Zij hebben van hun directies het mandaat gekregen om op branchebrede, organisatie-overstijgende onderwerpen te werken. Standpunten en brieven die Partos richting politiek gebruikt, vinden hun basis in de Partos-lobbygroep.
 - Partos Civic Space Platform; een platform van maatschappelijke organisaties (waaronder niet-leden) die zich inzetten voor de ruimte voor maatschappelijke organisaties. Het Civic Space Platform werkt nauw samen met het Breed Mensenrechtenoverleg.
 - Dutch Platform Leave No One Behind; een platform van maatschappelijke organisaties (waaronder niet-leden) die zich inzetten voor de inclusie van gemarginaliseerden.
- Als innovatieplatform van Partos, faciliteerde The Spindle een aantal Communities of Practice welke toegankelijk zijn voor zowel leden als niet-leden:
 - Community of Practicing Innovators: innovators van Nederlandse NGOs delen inspiratie en werken samen aan specifieke casussen.
 - Community of Practice on Innovative Finance: NGOs, maar ook consultants, journalisten en bedrijven delen nieuwe manieren van financiering om ontwikkelingssamenwerking mogelijk te maken.
- Partos is actief lid van [CONCORD](#), de Europese koepel voor ontwikkelingssamenwerking.

- Partos is lid van [CIVICUS](#), the World Alliance for Citizen Participation. Partos is tevens lid van hun AGNA-netwerk, gericht op kwaliteit en kennisdeling voor en door nationale platformen.
- Partos is lid van het Horizon Scanning Platform van het International Civil Society Centre in Berlijn.
- Partos neemt regelmatig deel aan andere internationale NGO platforms, zowel op het niveau van directeuren als op specifieke dossiers zoals integriteit en innovatie.
- De directeur van Partos was lid van de stuurgroep van de in 2019 afgesloten [World's Best News Campagne in Nederland](#). Partos was contractpartij met financiers van de campagne. De campagne als zodanig positioneerde zich als breder samenwerkingsverband tussen NGOs, bedrijven, media en andere instellingen.
- Partos werkt op veel terreinen samen met Goede Doelen Nederland, onder andere op het gebied van integriteit, shared services, HRM, financiën, communicatie, kennisdeling en toezicht. Ook de Impact Challenge maakt onderdeel uit van de samenwerking.
- Partos werkt nauw samen met het ministerie van Buitenlandse Zaken. Er vindt regulier overleg plaats tussen Partos en de Directie Sociale Ontwikkeling (DSO).
- Partos is, samen met ruim 250 andere organisaties en bedrijven, medeondertekenaar van de Charter voor de Sustainable Development Goals (SDG's). De Charter richt zich op het vormen van coalities om de SDG's te behalen, een nationale agenda en communicatie over de SDG's. Inmiddels is ter ondersteuning van de Charter een door het ministerie van Buitenlandse Zaken gefinancierd secretariaat ingesteld. Partos is via de directeur vertegenwoordigd in de stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van Nederlandse koepelorganisaties. Ook vanuit communicatie overleggen we over gezamenlijk optrekken in de implementatie van de SDG's.
- Partos werkt samen met de Worldconnectors, waarvan de directeur van Partos tot augustus 2019 bestuurslid was.
- De directeur van Partos is voorzitter van de internationale adviesraad van het door Oxfam Novib en Hivos beheerde programma Voice.
- De directeur van Partos zat in een referentiegroep van een evaluatie die het IOB in 2018-2019 uitvoerde van diverse partnerschappen van het ministerie van Buitenlandse Zaken met maatschappelijke organisaties.
- Samen met Woord en Daad en Foundation Max van der Stoel vormt Partos 'Building Change', met als doel om de SDG's en beleidscoherentie voor ontwikkeling hoger en breder op de politieke agenda te krijgen.
- Samen met De Groene Zaak heeft Partos 430 ondertekenaars weten te mobiliseren voor het initiatief 'Duurzaam Regeerakkoord'. Hieruit is een nauwe samenwerking met De Groene Zaak (inmiddels gefuseerd met MVO Nederland) en het SDG Charter voortgekomen.
- Partos faciliteerde in september 2019 een bijeenkomst van het Partos Finance & Strategy Network, met als onderwerp Consortium management.
- Partos is vriend van [Nudge](#) (een netwerk voor duurzame verandering) en partner van [OneWorld](#) voor duurzame en eerlijke journalistiek.

Financieel Jaarverslag

Jaarrekening	27
→ Balans per 31 december 2019	27
→ Staat van baten en lasten 2019	28
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	29
Overige gegevens	37
→ Statutaire regeling bestemming overschot/tekort	37
→ Voorstel bestemming overschot 2019	37
Gebeurtenissen na balansdatum	37
Begroting 2020	38
Controleverklaring	40

JAARREKENING

Balans per 31 december 2019 (na voorgestelde bestemming van het resultaat).

Activa	ref.	31-12-2019	31-12-2018
1. Vaste Activa	5		
<i>1.1 Immateriële vaste activa</i>			
→ Software Politieke Monitor		6.484	10.525
<i>1.2. Materiële vaste activa</i>			
→ Verbouwing		5.342	9.244
→ Inventaris en inrichting		5.476	4.032
		17.302	23.802
2. Vlottende Activa			
<i>2.1 Vorderingen</i>	6		
→ Debiteuren		9.271	27.662
→ Pensioenfonds		-	-
→ Omzetbelasting		2.841	4.116
→ Te ontvangen VOICE-project		26.208	10.639
→ Overige vorderingen en overlopende activa		7.277	7.829
<i>2.2 Liquide middelen</i>	7	618.375	747.615
		663.972	797.861
Totaal activa €		681.275	821.663
Passiva	ref.	31-12-2019	31-12-2018
3. Fondsen en Reserves	8		
3.1 Continuïteitsreserve Partos Algemeen		390.958	388.681
3.2 Bestemmingsreserve Onderzoek		-	-
3.3 Bestemmingsfonds Leren & Innoveren		18.766	85.000
		409.724	473.681
4. Schulden			
<i>4.1 Kortlopende schulden</i>	9		
→ Crediteuren		16.934	42.490
→ Loonheffing		35.727	34.682
→ Gereserveerde vakantiedagen		7.622	8.709
→ Nog te besteden WBN derden		-	18.310
→ Nog te besteden innovatieplatform The Spindle		187.861	220.463
→ Overige schulden en overlopende passiva		12.100	12.000
→ Loopbaanbudget verplichting		11.307	11.330
		271.551	347.983
Totaal passiva €		681.275	821.663

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten	ref.	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
	10			
Contributies		599.760	589.000	589.659
Trainingen en bijeenkomsten		30.822	18.000	31.866
World's Best News		42.997	25.000	178.605
Overige baten		484	-	-
Bijdragen Duurzaam Regeerakkoord		-	-	8.665
Bijdragen Actieplan Integriteit		-	-	199.500
Shared Services		7.916	7.000	25.204
Innovatieplatform The Spindle		582.602	550.000	587.821
VOICE-subsidie		102.003	100.000	97.072
Financiële baten	15	135	500	390
Totale baten €		1.366.720	1.289.500	1.638.782
Lasten	ref.	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
	14			
Kosten van Activiteiten				
Lobby & Advocacy		11.698	15.000	14.331
Trainingen en bijeenkomsten		31.358	15.000	15.057
Communicatie		12.732	20.000	14.576
Kennis & Effectiviteit		9	10.000	8.249
Onderzoek		-	10.000	30.738
Ledenwaarderingsonderzoek		6.369	15.000	-
Deelname CONCORD		17.000	17.000	16.000
Actieplan Integriteit		26.736	20.000	154.505
World's Best News		42.997	25.000	178.602
Innovatieplatform The Spindle		602.990	524.000	618.298
Voice		65.327	70.000	70.912
Overige Kosten				
Personeelskosten	11	493.131	494.500	390.564
Huisvestingskosten	12	65.406	64.000	56.791
Beheerkosten	13	54.925	65.000	65.700
Totale lasten €		1.430.678	1.364.449	1.634.324
Resultaat €		-63.958	-75.000	4.458
Resultaatverdeling				
Toevoeging Continuïteitsreserve		2.277	-	57.388
Ottrekking Continuïteitsreserve		-	-15.000	-
Ottrekking Bestemmingsreserve Onderzoek		-	-	-25.000
Toevoeging Leren & Innoveren		-	-	7.070
Ottrekking Leren & Innoveren		-66.235	-60.000	-35.000
Resultaat na mutaties fondsen en reserves €		-63.958	-75.000	4.458

TOELICHTING OP DE BALANS EN STAAT VAN BATEN EN LASTEN

1. Algemeen

Deze jaarrekening laat de balans en resultaten zien van de Vereniging Partos.

Doelstelling

De Vereniging Partos heeft ten doel (Statuten, artikel 2):

- a) de vertegenwoordiging en behartiging van de gemeenschappelijke belangen van haar leden en de branche Particuliere Organisaties voor Internationale Samenwerking;
- b) het stimuleren van de kwaliteitsversterking, waaronder professionalisering van de branche;
- c) het ondersteunen van de leden en derden in hun bedrijfsvoering, waaronder het aangaan van collectieve arbeidsvoorwaarden en het aanbieden van diensten tegen vergoeding, een en ander in de ruimste zin van het woord;
- d) het onderhouden van goede betrekkingen namens de leden met belanghebbende partijen in de omgeving van de branche van Nederlandse particuliere organisaties werkzaam op het gebied van internationale samenwerking;
- e) het bevorderen van een positieve beeldvorming over de branche;
- f) de vergroting van de maatschappelijke erkenning van en waardering voor de branche.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Deze jaarrekening is opgesteld volgens de richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen (RJK) Richtlijn C-1: kleine Organisatie – zonder winststreven. De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. In de balans en staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen die verwijzen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

De personeelskosten voor The Spindle zijn in 2019 toegevoegd aan de activiteitskosten van The Spindle. Voor een goede vergelijking zijn de bedragen personeelskosten en activiteitskosten The Spindle 2018 hierop aangepast.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment dat de activa in gebruik worden genomen.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De

afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment dat de activa in gebruik worden genomen. De immateriële activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur, of lagere bedrijfswaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de nominale waarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit de kas en direct opeisbare banktegoeden.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het jaar. Baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Batenverantwoording

Baten uit contributies worden geheel toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Overige baten worden verantwoord voor zover deze in het boekjaar gerealiseerd zijn.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Afschrijvingen

Vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte economische levensduur van de aanschaf. De volgende afschrijvingspercentages zijn gehanteerd:

- Verbouwingen 20% per jaar
- Inventaris (inclusief hardware) 33% per jaar
- Software 33% per jaar

De aanschaf van vaste activa tot €1.000,- per stuk wordt volledig als kosten geboekt in het jaar van aanschaf.

De afschrijvingen op vaste activa worden gebaseerd op de verkrijgingsprijs. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en gesaldeerd. Rente die op voorschotten wordt ontvangen wordt afgeboekt van de baten. Gezien de huidige rentestand, die deels nihil is, heeft in 2019 geen verrekening plaatsgevonden.

4. Begroting

De begroting 2019 is vastgesteld op de Algemene Ledenvergadering van 15 november 2018.

5. Vaste activa

5.1. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa gedurende het boekjaar was als volgt:

	SW Politieke Monitor
Boekwaarde per 31.12.2018	-
Investerings boekjaar	10.525
Aanschafwaarde per 31.12.2019	12.124
Eerdere afschrijvingen	-1.599
Afschrijving boekjaar	-4.041
Boekwaarde per 31.12.2019 €	6.484

5.2. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa gedurende het boekjaar was als volgt:

	Inventaris
Boekwaarde per 31.12.2018	4.032
Investerings boekjaar	3.321
Aanschafwaarde per 31.12.2019	14.095
Eerdere afschrijvingen	-6.741
Afschrijving boekjaar	-1.877
Boekwaarde per 31.12.2019 €	5.476

	Verbouwingen
Boekwaarde per 31.12.2018	9.244
Investerings boekjaar	4.030
Aanschafwaarde per 31.12.2019	41.008
Eerdere afschrijvingen	-27.734
Afschrijving boekjaar	-7.933
Boekwaarde per 31.12.2019 €	5.342

6. Vorderingen

	31-12-2019	31-12-2018
Debiteuren	9.271	27.662
Te vorderen omzetbelasting	2.841	4.116
Te ontvangen financiering VOICE-project	26.208	10.639
Vorderingen vooruitbetaald	-	308
Overige vorderingen	7.277	7.521
Totaal Vorderingen €	45.597	50.246

7. Liquide middelen

	31-12-2019	31-12-2018
Kas	117	77
Triodos R.C.	47.641	11.157
ASN Sparen	314.366	480.000
Rabo R.C.	74	129
Rabo Bonus sparen	256.177	256.252
Totaal €	618.375	747.615

Partos beschikt over betaalrekeningen bij de Triodos Bank en de Rabobank. Naast deze rekeningen heeft Partos bij de ASN en RABO spaarrekeningen. Alle gelden zijn direct opeisbaar. Partos heeft geen gelden belegd in aandelen of iets dergelijks. Het beleid is vastgesteld na een risicoanalyse van het bestuur waarbij gelden deels bij ideële banken en deels bij een systeembank zijn geplaatst.

8. Reserves en fondsen

De resultaatverdeling 2019 is als volgt: Aan het bestemmingsfonds Leren & innoveren wordt per saldo € 66.234,- onttrokken dat gereserveerd was voor de inhuur en kosten t.b.v. het platform Integriteit. Het positieve resultaat van € 2.277,- wordt toegevoegd aan de continuïteitsreserve die daarmee van voldoende omvang is gegeven de (financiële) risicoanalyse die het bestuur gemaakt heeft.

Uitgangspunten bij de verdeling zijn:

- Het fonds Leren & Innoveren dient om leeractiviteiten van de leden te financieren. In 2019 heeft het traject Gezamenlijk Actieplan Integriteit een vervolg gehad. De belangrijkste uitgaven hiervoor waren: a. inhuur van een medewerker Integriteit, b. het ontwikkelen van het platform van een programma integriteit. De bijdrage van Partos bedraagt € 66.234 en wordt uit het fonds Leren & Innoveren onttrokken.
- In de begroting 2020 was sprake van een dotatie vanuit de continuïteitsreserve naar een Algemene Reserve van € 40.000,- t.b.v. onvoorziene activiteiten. In de auditcommissie van 24 februari 2020 is besloten geen aparte bestemming te creëren, maar onvoorziene activiteiten uit de continuïteitsreserve te financieren.

De auditcommissie van het Partos-bestuur heeft 28 februari 2013 het richtbedrag voor de continuïteitsreserve vanaf 31 december 2012 vastgesteld op: de jaarhuur van de huisvesting en vijf maanden salaris van het vaste personeel dat voor 2020 de facto neerkomt op € 342.000,-.

Het verloop van het Eigen Vermogen gedurende 2019 is als volgt:

Verdeling Reserves en Fondsen	A	B	C	D=B-C	E=A+D
	<i>Saldo per 1-1-2019</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Onttrekkingen (uitgaven)</i>	<i>Mutatie 2019</i>	<i>Saldo per 31-12-2019</i>
Continuïteitsreserve Partos Algemeen	388.681	2.277	-	2.277	390.958
Bestemmingsfonds Leren & Innoveren	85.000	-	-66.234	-66.234	18.766
Totaal €	473.681	2.277	-66.234	-63.958	409.724

9. Kortlopende schulden

	31-12-2019	31-12-2018
Crediteuren	16.934	42.490
Afdracht loonheffingen en pensioenfondsen	35.727	34.682
Vakantiedagen	7.622	8.709
Nog te besteden WBN derden	-	18.310
Nog te besteden Innovatieplatform The Spindle	187.861	220.463
Overige schulden en overlopende passiva	12.100	12.000
Loopbaanbudget	11.307	11.330
Totaal €	271.551	347.983

Toelichting op WBN derden

In december 2019 is World's Best News volledig afgerond. Er zijn geen schulden of vorderingen meer.

Toelichting op Innovatieplatform The Spindle

Partos heeft in de periode 2016 – 2019 in totaal € 2.250.000,- aan subsidie ontvangen van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Het bedrag op de balans is vooruit ontvangen voor activiteiten in 2020.

Toelichting op overige schulden en overlopende passiva

Dit bedrag betreft de opgenomen kosten voor de accountant betreffende de controle van de jaarrekening.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen:

Huurverplichtingen

Vanaf 2015 heeft Partos een nieuw vierjarig contract getekend, einde looptijd december 2018. Deze overeenkomst wordt vervolgens voortgezet voor een aansluitende periode van telkens 1 jaar. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 32.000,- exclusief servicekosten.

10. Baten

Baten	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
Contributies	599.760	589.000	589.659
	599.760	589.000	589.659
Overige opbrengsten			
Trainingen en bijeenkomsten	30.822	18.000	31.866
World's Best News	42.997	25.000	178.605
VOICE Leave No One Behind	102.003	100.000	97.072
Bijdragen Actieplan Integriteit	-	-	119.500
Bijdragen Duurzaam Regeerakkoord	-	-	8.665
Dienstverlening	484	-	-
Shared Services	7.916	7.000	25.204
Innovatieplatform The Spindle	582.602	550.000	587.821
	766.825	700.000	1.048.733
Totale baten €	1.366.585	1.289.000	1.638.392

Contributie en Partos-ledenadministratie

In 2019 waren er 101 leden.

Uitgetreden per 1/1/2019: IAHC en ICS.

Toegetreden in 2019: BRAC International, FICDD ChristenUnie, Free Press Unlimited, ICRA (International Centre for development oriented Research in Agriculture), Mercy Corps Netherlands, The Hague Academy for Local Governance, WageIndicator Foundation, WECF Nederland, Young Africa International, Young in Prison.

Bijdragen trainingen en bijeenkomsten

Dit betreft de bijdragen aan PME-cursus, efficiency training, bijeenkomsten m.b.t. IATI, College Tours en de opbrengst voor het Innovatie Festival.

Innovatieplatform The Spindle

Dit programma wordt gefinancierd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Partos heeft een eigen bijdrage aan staf en externe kosten. Het restant van de ontvangen tranches staat geparkeerd op de balans.

VOICE

Dit programma is in mei 2018 gestart en wordt voor twee jaar gefinancierd door Oxfam Novib en Hivos. In 2019 is een extra bedrag van € 7.000,- toegekend. De totale financiering bedraagt daarmee € 199.074,- waarvan in totaal € 172.866,- ontvangen is tot en met 2019.

Shared Services.

De beheerkosten voor het dienstreizencontract zijn naar rato verdeeld onder de deelnemende organisaties op basis van de omzet dienstreizen 2019. Daarnaast vallen hier de opbrengsten uit het beheer van de inkoopcontracten onder.

11. Personeelskosten

	werkelijk 2019	<i>begroot 2019</i>	werkelijk 2018
Bruto-lonen	540.679		500.558
Sociale lasten en premies	133.247		131.351
Doorberekende loonkosten The Spindle	-269.000		-286.213
Reiskosten	16.000		17.501
Deskundigheidsbevordering	2.964		420
Inhuur personeel	39.498		-
Ontvangen ziekengelden	-		-
Overige personeelskosten	29.743		26.946
Totaal €	493.131	494.500	390.564

De doorberekende salariskosten voor The Spindle zijn voor een betere zichtbaarheid ondergebracht bij activiteitskosten.

Er zijn in 2019 acht stagiaires actief geweest, ieder voor ongeveer een half jaar. Eind 2019 waren 9 medewerkers in vaste dienst, in totaal 7,3 FTE. De gemiddelde leeftijd in 2019 was 50 jaar.

Vergoeding directie en bestuur in 2019

Brutoloon	89.866
Sociale lasten	11.099
Pensioenbijdrage werkgever	9.570
Totaal	110.535

De directie werd gevormd door de heer A. Romijn, deze heeft een fulltime functie en een bruto maandsalaris van € 6.502,- (2018 € 6.297,-). In 2018 bedroegen de salariskosten van de directie € 107.966,-. Het bestuur is onbezoldigd.

12. Huisvestingskosten

	werkelijk 2019	<i>begroot 2019</i>	werkelijk 2018
Huur en servicekosten	38.471	<i>38.000</i>	37.545
Ondersteunende diensten	7.331	<i>11.500</i>	7.089
Kleine aanschaffingen	1.887	<i>1.500</i>	162
Overige huisvestingskosten	3.865	<i>4.000</i>	926
Afschrijving	13.851	<i>9.000</i>	11.069
Totaal €	65.406	64.000	56.791

13. Algemene beheerkosten

	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
Bestuurskosten algemeen	527	2.500	100
Kosten ALV	7.784	6.000	6.897
Vergaderkosten	-	2.000	765
Representatiekosten	675	1.000	1.145
Automatiseringskosten	8.575	13.000	7.420
Administratiekosten	3.879	3.500	3.798
Accountantskosten	14.559	12.000	12.285
Advieskosten	828	9.000	13.581
Overige	18.098	16.000	19.710
Totaal €	54.925	65.000	65.700

14. Activiteiten

	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
Lobby & Advocacy	11.698	15.000	14.331
Trainingen, bijeenkomsten, Innovatiefestival	31.358	15.000	15.057
Communicatie	12.732	20.000	14.576
Kennis & Effectiviteit	9	10.000	8.249
Ondersteunend onderzoek	-	10.000	30.738
Deelname CONCORD	17.000	17.000	16.000
Ledenwaarderingsonderzoek	6.369	15.000	-
Actieplan Integriteit	26.736	20.000	154.505
Externe projectkosten World's Best News	42.997	25.000	178.605
Innovatieplatform The Spindle	602.990	524.000	618.298
VOICE	65.327	70.000	70.912
Totaal €	817.216	741.000	1.121.271

Lobby & Advocacy

De stagereiskosten, het onderhoud van de Politiek Monitor, Hard boven hart en de sessie TK2021 zijn ten laste van Lobby & Advocacy gekomen.

Trainingen, bijeenkomsten en Innovatiefestival

De totale kosten van het Innovatie Festival worden gefinancierd uit de verkoop van tickets en de exhibition market en er is € 40.000,- gefinancierd vanuit The Spindle.

Actieplan Integriteit

Er is een serie diensten ontwikkeld, waaronder twee online cursussen Integriteit. Hiervoor is € 20.000,- begroot, maar dit bedrag wordt met € 6.736,- overschreden. De totale kosten worden uit het fonds Leren en Innoveren onttrokken.

Externe Projectkosten World's Best News

Dit betreft de laatste kosten voor World's Best News dat in 2019 afgerond is.

Innovatieplatform The Spindle

De activiteiten voor The Spindle hebben zich ook in 2019 ten volle ontwikkeld. De doorbelaste loonkosten zijn, in tegenstelling tot andere jaren, dit jaar bij de activiteitskosten van The Spindle ondergebracht. Daarnaast heeft Partos een eigen bijdrage in stafkosten aan externe kosten.

15. Financiële baten

Rente	werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
Bankrente	135	500	390
Totaal €	135	500	390

Partos belegt haar vermogen niet, maar heeft een spaarrekening bij de ASN bank en de Rabobank. De rente is vanwege de lage rente vrijwel nihil.

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire regeling bestemming overschot/tekort

De Algemene Ledenvergadering dient op grond van de statuten een besluit te nemen over de bestemming van het in een boekjaar behaald overschot of tekort, op basis van een voorstel van het bestuur.

Voorstel bestemming resultaat 2019

Het bestuur stelt voor de over 2019 gemaakte resultaatverdeling als volgt toe te passen op de reserves en de fondsen.

Verdeling Reserves en Fondsen	A	B	C	D=B-C	E=A+D
	<i>Saldo per 1-1-2019</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Onttrekkingen (uitgaven)</i>	<i>Mutatie 2019</i>	<i>Saldo per 31-12-2019</i>
Continuïteitsreserve Partos Algemeen	388.681	2.277	-	2.277	390.958
Bestemmingsfonds Leren & Innoveren	85.000	-	-66.234	-66.234	18.766
Totaal €	473.681	2.277	-66.234	-63.958	409.724

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Het coronavirus dat een grote impact kan hebben op de leden van Partos, heeft na balansdatum geen gevolgen voor de jaarrekening 2019.

BEGROTING 2020

	2020	2019	Realisatie 2018
BATEN			
Contributies	620.000	589.000	589.659
Overige baten	518.000	700.500	1.049.123
TOTALE BATEN €	1.138.000	1.289.500	1.638.782
LASTEN			
Personeelskosten	765.500	763.500	676.777
Algemene kosten	133.000	129.000	122.491
Activiteitskosten	304.500	472.000	835.056
TOTALE LASTEN €	1.203.000	1.364.500	1.634.324
RESULTAAT	-65.000	-75.000	4.458
FONDSEN EN RESERVES			
Saldo Continuïteitsreserve 1-1-2020	348.681	356.293	331.293
Onttrekking	-	-15.000	57.388
Continuïteitsreserve 31-12-2020	348.681	341.293	388.681
Bestemmingsfonds Leren & Innoveren 1-1-2020	25.000	85.000	112.930
Onttrekking	-25.000	-60.000	-27.930
Bestemmingsfonds Leren & Innoveren 31-12-2020	-	25.000	85.000
Algemene Reserve 1-1-2020	40.000	-	-
Onttrekking	-40.000	-	-
Algemene Reserve 31-12-2020	-	-	-
RESULTAAT NA VERDELING	-	-	-
Opbouw continuïteitsreserve:			
5 maanden doorbetaling salarissen	318.000		
1 jaar doorbetaling huur excl. servicekosten	30.681		
	<u>348.681</u>		

De saldi van de reserves en het fonds in de begroting wijken af van de reële bedragen, de begroting wordt immers voor de jaarafsluiting opgesteld en vastgesteld.

VASTGESTELD DOOR HET BESTUUR VAN DE VERENIGING PARTOS

Amsterdam, 20 maart 2020*	Amsterdam, 20 maart 2020
De directie,	Voorzitter,
A. Romijn	J. Bruning

Penningmeester,	Bestuurslid,
T. Meijers	J. van der Sommen

Bestuurslid,	Bestuurslid,
E. Bruning	A. Brouwer
Bestuurslid,	
R. Molenaar	

CONTROLEVERKLARING

Origineel ondertekend in archief van Partos.